

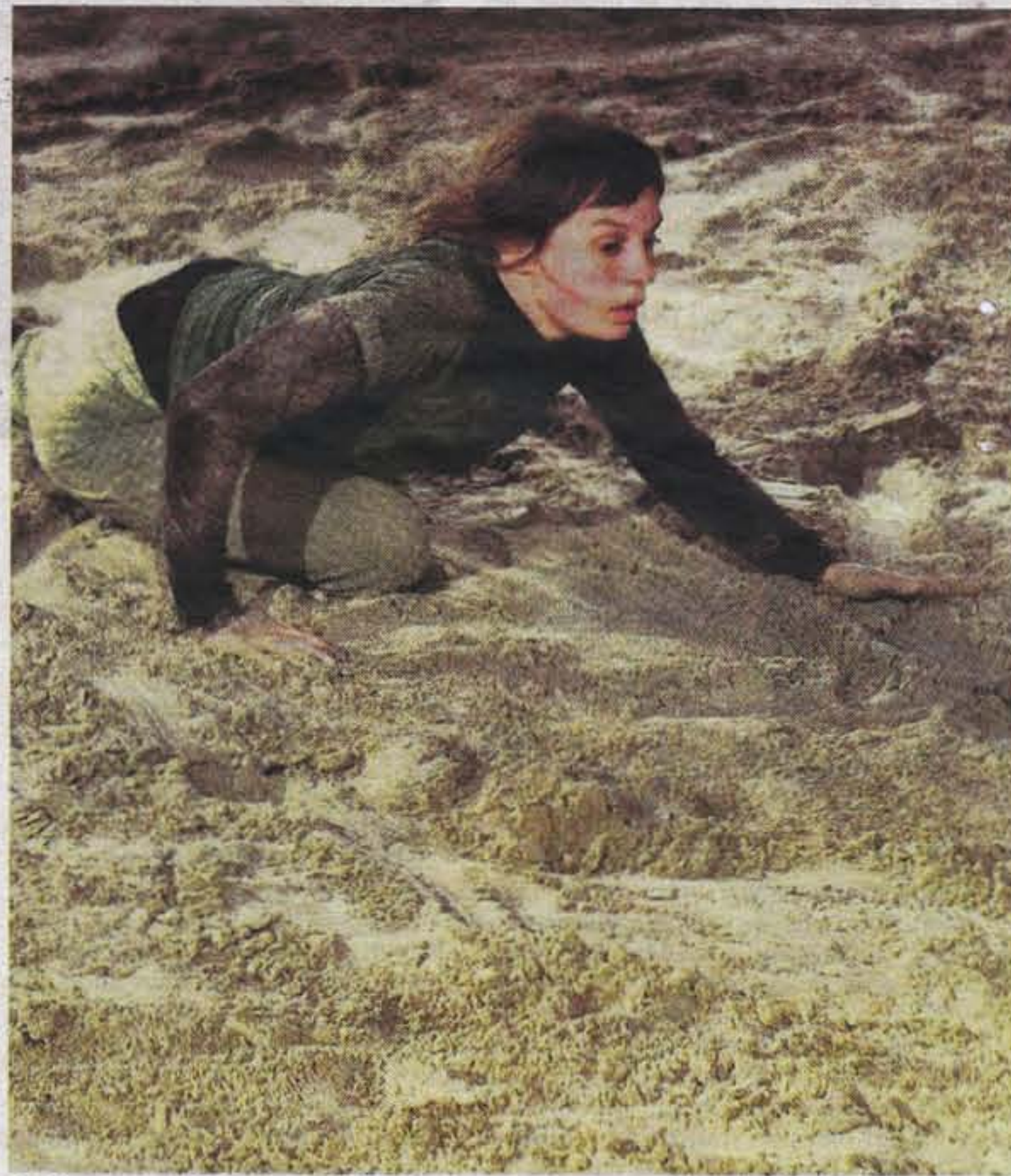
Drie dansers zoeken de ruimte tussen de wieken

In de locatievoorstelling *Wiek* meten drie danseressen hun krachten met draaiende reuzenwieken. Theatermaker Boukje Schweigman: 'Ik wil dat je het voelt. En dat kan alleen als het echt is.'

INGRID BOSMAN

Als een ufo staat de zwarte, ronde doos op het eindeloze strand. De ruimte ziet er van binnen niet alleen uit als een arena, ze voelt ook onmiddellijk zo. Je weet van de uitgestrekte vlakke erbuiten, maar de hoge wanden dwingen je in het ritme van de wieken die horizontaal rondraaien in het zand. Vanaf het moment dat drie danseressen zich daartussen begeven is duidelijk dat er geen ontkomen aan is. Zij kunnen niet aan de wieken ontsnappen, jij niet aan hun gevecht.

Wiek ging in première op het Oerolfestival op Terschelling, waar de zwarte trommel, een ontwerp van Schweigmans vaste compagnon Theun Mosk, op het strand van West aan Zee stond. Vanaf komende week is de voorstelling te zien op het voormalige NDSM-terrein in Amsterdam, tijdens het Over het IJ Festival. Daarna wachten Den Bosch (Boulevard), het nieuwe Dinkeldalfestival in Twente en het festival Zeeland Nazomer in Middel-

De dansers gaan in de voorstelling *Wiek* tot het uiterste. Boukje Schweigman: 'We hebben

burg. "Daar staan we in een windmolenpark, dat is wel bizar," zegt Schweigman. "Maar ik ben ook benieuwd naar het effect van zo'n ou-

de scheepswerf in Amsterdam. In die omgeving wordt *Wiek* ongetwijfeld weer heel anders ervaren."

Het belangrijkste is het publiek

in de voorbereiding wel blessures gehad.'

het gevoel heeft dat er iets gebeurt. Schweigman: "Je hoeft het niet te snappen. Ik wil dat je het voelt. En dat kan alleen als het echt is." Wat

het dus ook is, op het ondraaglijke af soms.

Tegelijkertijd gaat van de kracht en concentratie van de dansers een

enorme energie uit. Schweigman: "Dit kun je niet spelen of suggereren met een dreigend muzikje eronder. Het werkt alleen door de fysieke aanwezigheid van de wieken en het gevecht van de dansers. Je ziet de uitputting waarmee dat gepaard gaat."

Des te groter is de ontroering als de dansers erin slagen toch ruimte te bevechten. Ze gaan daarvoor tot het uiterste, op de muziek van componist Douwe Eisenga. "We hebben in de voorbereiding ook wel blessures gehad, hoor," bekennt Schweigman met een schuldbevuste glimlach. "We liepen steeds tegen nieu-

'Je ziet de uitputting waarmee het gevecht gepaard gaat'

we grenzen aan. Het begon al met het zand, dat ontzettend zwaar is om in te dansen. Bij het vooronderzoek vorig jaar werkten we nog met dunne staken. Maar Theun wilde echte, zware wieken, zodat daartussen bijna aparte ruimtes ontstaan. Dat betekende dat het nog zwaarder werd voor de dansers. En toen moest het strand van Terschelling, met wind en kou, nog komen."

Wiek is ook op het Waddeneiland ontstaan. Theun Mosk herinnert zich nog goed hoe Schweigman hem meetroonde naar de vuurtoren de Brandaris. "Ze wilde me wat laten zien, zei ze. We hebben onderaan de vuurtoren samen omhoog

staan kijken naar het licht. Vier stralen die zorgen voor afgebakende ruimtes. Ruimtes die zich steeds weer verplaatsen." Schweigman: "De beweging van die lichtstralen is zó fascinerend. Van de eindeloze herhaling gaat rust uit, maar ook een zekere dreiging."

De lichtbundels moesten van hard materiaal worden gemaakt, zoveel was snel duidelijk. Zo kwam het duo bij wieken uit.

Schweigman laat het aan de toeschouwer over wat hij of zij erin wil zien. "Dit gaat niet over een verhaal of een idee. Die wieken zijn een metafoor voor van alles. Niet alleen voor de maatschappij of het leven of de mallemolen van alledag. De rondgaande beweging is een heel universele cyclus. Maar wat je zie, is concreet genoeg om er je eigen invulling aan te kunnen geven."

Het is het mooie van theater, vindt Schweigman, en helemaal van locatietheater: "Dat je de ruimte kunt beleven. En dat is voor iedereen weer anders. De één ervaart geborgenheid in een kleine ruimte, een ander krijgt het benauwd. De één geniet van de gevaarlijke spanning, de ander denkt: kan het ophouden? Iedereen brengt zichzelf mee in die ruimte."

Wiek, met Swantje Schäuble, Birgit Gunzl, Andrea Beugger en Marinke Eijgenraam (dans).

Regie: Boukje Schweigman, ontwerp Theun Mosk, muziek Douwe Eisenga. Van 2 tot en met 12 juli, Over het IJ Festival, Amsterdam

FOTO:GPD